

Manualul viitorilor părinți adoptivi

Introducere

Manualul viitorilor părinți adoptivi își propune să răspundă întrebărilor persoanelor care doresc să adopte un copil. Adopția este un proces foarte complex, cu implicații juridice, sociale și psihologice. Cu siguranță, decizia de a adopta un copil nu este ușoară. Poate că vă gândiți de mult timp la posibilitatea adopției unui copil sau poate doriți ca, înainte de a lua această decizie, să fiți cât mai bine informați cu privire la etapele adopției și la responsabilitățile pe care trebuie să vi le asumați în fiecare etapă în parte. Nu este ușoară decizia de a accepta un copil în propria familie. De aceea, acest manual vă va informa cu privire la particularitățile copiilor adoptabili și vă va ajuta să înțelegeți consecințele adopției asupra copilului pe care-l veți adopta și asupra familiei, în ansamblu. Acest manual este la fel de util atât celor care sunt în etapa luării hotărârii de a adopta, cât și celor care au făcut primele demersuri în acest sens. Etapele adopției sunt descrise atât din punct de vedere legal, cât și psiho-social, astfel încât imaginea cu care veți porni la drum despre fiecare pas în adopție să fie cât mai completă.

Trebuie să știți că toate etapele adopției sunt importante pentru succesul unei adopții. Înainte de a cunoaște un copil, trebuie să fiți evaluați și pregătiți pentru a face față rolului de părinte adoptiv. Acest rol este unul nou pentru dumneavoastră, de aceea veți fi sprijiniți prin cursuri de pregătire care vă vor fi utile în noul drum pe care l-ați ales. Etapa următoare, cea de stabilire a compatibilității dintre dumneavoastră și un copil adoptabil este decisivă pentru a putea fi luată hotărârea de mutare a copilului în familia dumneavoastră. În urma evaluării modului de adaptare a copilului în noua familie, se poate lua decizia finală, cea a încuviințării adopției.

Cu siguranță, adopția vă va schimba viața, la fel și pe cea a copilului adoptat. O bună cunoaștere a aspectelor complexe ale adopției, descrise pe larg în acest manual, constituie premise ale unei adopții de succes.

1. Etapele adopției și primele demersuri în vederea obținerii atestatului de persoană familie apte să adopte

Ce este adopția?

Adopția este operațiunea juridică prin care se creează legătura de filiație între adoptat și adoptator, precum și legături de rudenie între adoptat și rudele adoptatorului. Dincolo de această legătură de filiație, adopția este un proces extrem de complex care schimbă definitiv viața unei familii și a unui copil. Odată cu adopția, între familie și copil se stabilesc legături profunde, iar familia își asumă responsabilitatea de a oferi cele mai bune condiții copilului adoptat, astfel încât acesta să crească și să se dezvolte armonios din toate punctele de vedere. Familia trebuie să fie pregătită să răspundă cu promptitudine și cât mai adecvat nevoilor copilului. Așadar, adopția implica multă responsabilitate, disponibilitate, devotament, înțelegere și deschidere din partea familiei adoptatoare.

Vreau să adopt. Care este primul pas?

Dacă ați decis că adopția este potrivită pentru dumneavoastră, primul demers pe care trebuie să-l faceți este să vă adresați specialiștilor care lucrează în cadrul compartimentului specializat de adopție de la nivelul direcției generale de asistență socială și protecția copilului din județul sau sectorul în care aveți domiciliul. Acești specialiști cu care veți intra în contact și care vă vor asista pe tot parcursul procedurii de adopție sunt persoane cu experiență în domeniu, de profesie asistenți sociali, psihologi și juriști.

Pe parcursul acestei prime vizite la sediul Direcției veți fi informați cu privire la întreaga procedură pe care o veți urma, de asemenea, veți primi un material cuprinzând o listă cu principalele acte normative incidente în adopție și documentele necesare pentru depunerea cererii de eliberare a atestatului.

Care sunt etapele adopției?

În continuare vom prezenta pe scurt și foarte schematic etapele adopției. Acestea vor fi discutate pe larg în secțiunile următoare ale acestui manual.

1. Informarea prealabilă privind documentația necesară, demersurile și durata procedurilor adopției.
2. Depunerea cererii de evaluare a garanțiilor morale și a condițiilor materiale în vederea obținerii atestatului de persoană/ familie apte să adopte(la sediul direcției Generale de asistență social și protecția copilului)
3. Evaluarea și pregătirea persoanelor/ familiilor care doresc să obțină atestatul de persoană/ familie aptă să adopte
4. Obținerea atestatului de persoană/ familie aptă să adopte
5. Potrivirea unui copil declarat adoptabil cu persoana/ familia atestată
6. Încredințarea copilului în vederea adopției la persoana/ familia atestată
7. Încuviințarea adopției
8. Monitorizarea post-adopție

Cine se va ocupa de mine pe parcursul adopției? Există o persoană la care pot apela ori de câte ori voi avea nevoie?

Compartimentul specializat de adopție și post adopție va desemna un responsabil de caz care va avea grijă ca dumneavoastră să primiți toate informațiile de care veți avea nevoie pe parcursul întregii proceduri de adopție, de la depunerea cererii de evaluare și până la definitivarea adopției. Responsabilul de caz împreună cu asistentul social va fi echipa desemnată pentru realizarea procesului de evaluare în vederea obținerii atestatului de persoană/ familie aptă să adopte. În cazul în care veți avea nevoie de sprijin, de lămuriri sau informații suplimentare pe tot parcursul procedurii, responsabilul de caz desemnat pentru dumneavoastră vă va sta la dispoziție.

Cine poate adopta?

Un copil poate fi adoptat național de o persoană sau familie care are reședința obișnuită în România, este cu cel puțin 18 ani mai mare decât copilul adoptabil (în unele cazuri excepționale diferența de vârstă poate fi mai mică, însă în niciun caz sub 15 ani), îndeplinește garanții morale și materiale și nu suferă de boli psihice și handicapuri mentale.

De asemenea, copilul cu reședința obișnuită în România poate fi adoptat internațional de către o persoană sau familie cu reședința obișnuită în străinătate dacă ADOPTATORUL sau unul dintre soții familiei adoptatoare este rudă până la gradul al patrulea cu copilul pentru care a fost încuviințată deschiderea procedurii adopției interne; dacă adoptatorul sau unul dintre soții familie adoptatoare este și cetățean român; dacă adoptatorul este soț al părintelui firesc al copilului a cărui adopție se solicită.

Adopția internațională se poate realiza doar dacă nu s-a putut găsi un adoptator sau familii adoptatoare cu reședința obișnuită în România, într-un termen de un an de când copilul a fost declarat adoptabil.

Până la ce vârstă pot să adopt?

Nu există o limită superioară de vârstă pentru persoanele care doresc să adopte, însă evaluarea socială și psihologică a specialiștilor va evidenția existența abilităților parentale pentru a putea crește un copil de o anumită vârstă și posibilitatea de a-i asigura unui copil un mediu de dezvoltare armonios și permanent.

Pot să adopt un copil care îmi este rudă?

Legea permite adopția între rude cu excepția adopției între frați. De asemenea, rudele până la gradul al patrulea ale copilului îl pot adopta, chiar dacă nu domiciliază în România.

Cât durează adopția unui copil?

Durata demersurilor solicitanților, de la prima vizită la direcție și până la încuviințarea adopției variază în funcție de mai mulți factori astfel încât nu poate fi stabilit cu exactitate un termen.

Acesta variază în funcție de: numărul copiilor adoptabili din județul/ sectorul de domiciliu al solicitanților, criteriile legate de copilul pentru care aceștia sunt atestați (sex, vârstă, situație medicală și psiho-socială) și stabilirea de către specialiști a compatibilității dintre copil și adoptatori.

Care sunt costurile pe care le implică adopția unui copil?

Adopția nu implică decât eventualele costuri aferente eliberării diferitelor acte care vor fi depuse la dosar de către persoana/ familia adoptatoare (de exemplu: copii xerox, declarații autentice și copii xerox legalizate, etc)

Ce acte sunt necesare pentru a adopta?

La cererea de evaluare în vederea obținerii atestatului de persoană/ familie aptă să adopte trebuie să depuneți următoarele acte:

1. copie de pe buletinul/ cartea de identitate, permisul de ședere pe termen lung sau, după caz, cartea de rezidențiat permanentă;
2. declarație autentică pe propria răspundere cu privire la locuirea efectivă și continuă pe teritoriul României în ultimele șase luni anterioare depunerii cererii de evaluare, neexistând absențe temporare care cumulate să depășească trei luni;
3. copie legalizată de pe certificatul de naștere
4. copie legalizate de pe certificatul de căsătorie sau hotărârea de divorț/ certificatul de divorț, dacă este cazul;
5. copie de pe titlu de proprietate sau alt document care să ateste dreptul de folosință a locuinței;
6. certificatul de cazier judiciar;
7. adeverințe de venit sau alte documente care atestă veniturile solicitantului/ solicitanților;
8. certificat/ adeverință medical/ medical eliberat/ eliberată de medical de familie privind starea de sănătate și eventualele boli cronice, însoțit/ însoțită de rezultatul evaluării psihiatrice;
9. declarația soțului care nu se asociază la cererea de adopție, cu indicarea expresă a motivelor neasocierii;
10. declarația autentică pe propria răspundere din care să rezulte că solicitantul/ solicitanții nu este/ este decăzut/ sunt decăzuți/ nu sunt decăzuți din drepturile părintești precum și referitoare la faptul că nu are/ nu au copil/ copii în sistemul de protecție specială;
11. certificatul de cazier judiciar al persoanelor cu care locuiește/ locuiesc solicitantul/ solicitanții;
12. certificat/ adeverință medical(ă) eliberat/ eliberată de medicul de familie privind starea de sănătate a celorlalte persoane cu care locuiește/ locuiesc solicitantul/ solicitanții, cu menționarea eventualelor boli cronice, însoțit/ însoțită de rezultatul evaluării psihiatrice.

Pot sa adopt dacă nu sunt căsătorit?

Da. Statutul de persoană necăsătorită nu este un impediment la adopție. Există multe persoane singure care răspund foarte bine nevoilor copiilor pe care i-au adoptat și care reușesc să le ofere cele mai bune condiții. Părinții singuri pot face față cu succes adopției în condițiile în care și-au asumat toate responsabilitățile pe care aceasta le implică și relaționează cu copilul adoptat arătând disponibilitate, deschidere, înțelegere, grijă dar, mai ales, iubire .

E mai complicat dacă copilul pe care îl voi adopta este mai mare?

Orice copil care a fost privat de îngrijirea părintească va avea anumite dificultăți determinate nu numai de abandonul suferit, dar și din cauza schimbării frecvente a persoanei de îngrijire. Aceste dificultăți apar încă de când copiii sunt foarte mici, însă intensitatea cu care ele se manifestă variază în funcție de particularitățile fiecărui copil, de capacitatea lui de a face față situațiilor dificile, de gravitatea și frecvența evenimentelor stresante din viața lui.

De obicei, adopția unui copil mic este preferată de mulți adulți pornind de la ideea că acesta nu înțelege că a trecut prin abandonul de către părinții biologici și, prin urmare, nu există consecințe negative asupra copilului legate de acest eveniment traumatizant. În realitate, consecințele evenimentelor negative sunt exprimate diferit în funcție de vârsta copilului.

Avantajele legate de adopția unui copil mai mare sunt următoarele:

- puteți afla mai multe despre preferințele, abilitățile, talentele și personalitatea lui;
- există mai multe informații legate de trecutul copilului (boli ale copilăriei, particularități în dezvoltare) care pot contribui la cunoașterea mai detaliată a lui
- există afecțiuni care nu pot fi diagnosticate decât la o vârstă mai mare (de exemplu, sindromul alcoolic fetal);
- a dobândit deja anumite deprinderi de viață (îngrijire corporală, îmbrăcat, hrănire);
- își amintește mai multe despre trecutul lui și-l puteți ajuta să păstreze și să gestioneze aceste amintiri ca parte a identității lui, fapt care vă va permite, în același timp, să-l cunoașteți mai bine.

De ce își abandonează părinții biologici copiii?

Condițiile materiale precare, lipsa de educație, vârsta fragedă a mamei în momentul în care a dat naștere copilului, constrângerile din partea familiei sunt doar câteva dintre situațiile care determină părinții biologici să își părăsească copiii. Oricare ar fi aceste motive, părinții biologici nu trebuie judecați și criticați având în vedere că niciodată nu se vor cunoaște toate condițiile și detaliile legate de contextul care a determinat abandonul. Pe de altă parte, acei părinți biologici au dat naștere copilului, ceea ce poate duce, implicit, la blamarea copilului și neacceptarea deplină acestuia de către părinții adoptivi.

Cum ar trebui să mă raportez la părinții biologici ai viitorului copil?

Foarte mulți dintre părinții adoptivi resping sau nu tratează cu importanța cuvenită trecutul copilului. Din acest trecut fac parte și părinții biologici, care au un rol foarte important în construirea identității complete a copilului. Respingând părinții biologici ai copilului, acest subiect devine unul tabu, despre care nu se vorbește și nu este voie să se vorbească. În acest fel, părinții adoptivi privează copilul de o parte importantă a istoriei lui personale, care îi aparține, pe care are dreptul să o cunoască și care contribuie la formarea identității lui.

Mulți părinți biologici resimt pentru tot restul vieții experiența renunțării la propriul copil ca pe-o pierdere și ca pe-o traumă. Faptul că au ales sau au fost constrânși să renunțe la copil nu este o dovadă a lipsei de iubire. Părinții biologici ai copilului trebuie priviți cu înțelegere, îngăduință, compasiune și empatie, ei trebuie respectați ca orice ființă omenească.

Copilul adoptat are nevoie ca părinții adoptivi să-i respecte pe părinții biologici, aceștia fiind o parte a trecutului său.

De ce trebuie să vorbim despre motivele care ne determină să adoptăm?

Motivele pentru care cele mai multe dintre familii doresc să adopte sunt infertilitatea, dorința de a avea o familie și dragostea față de copii. Infertilitatea poate surveni din cauza unor afecțiuni medicale sau de natură psihologică, dar poate fi determinată și de vârsta mai înaintată a femeilor care doresc să fie mame. Există situații în care acestor motive le sunt asociate și diverse probleme personale nerezolvate sau păreri greșite legate de rolul și locul unui copil în familie. Astfel, există persoane care decid să adopte un copil pentru a suplini lipsa unui partener de viață, atribuind copilului un rol complet nepotrivit și împovărându-l cu responsabilități pe care acesta nu are capacitatea să și le asume.

Un alt motiv nepotrivit pentru care unele persoane doresc să adopte este nevoia înlocuirii unui copil pierdut. În acest context, există riscul ca părinții adoptivi să încerce să transforme, conștient sau nu, copilul adoptat în copia celui pe care l-au pierdut, fără a ține cont de individualitatea acestuia. Indiscutabil, consecințele acestui comportament pot fi dezastruoase pentru dezvoltarea copilului. De asemenea, în unele cazuri copilul este privit ca sursă de protecție și susținere în viitor pentru părinții adoptivi, atunci când copilul va ajunge la maturitate. Asocierea unui copil cu un potențial viitor întreținător este intolerabilă și nu reprezintă o motivație sănătoasă pentru adopție. Așadar, motivele care determină decizia de a adopta sunt foarte variate, însă este important ca persoanele care doresc să adopte să și le clarifice foarte bine și să le discute cu specialiștii din cadrul compartimentului specializat de adopție.

Care copii sunt adoptabili?

Nu toți copiii sunt adoptabili. Chiar dacă în sistemul de protecție a copilului există mulți copii în grija asistenților maternali sau în centre de plasament, nu înseamnă că sunt și adoptabili. Mulți dintre ei mențin legături cu familia lor și, temporar, din diverse motive, nu pot locui împreună. De cele mai multe ori lipsa resurselor financiare și lipsa de educație îi determină pe părinții biologici să apeleze la aceste servicii de suport oferite de Direcția Generală de asistență socială și protecția copilului.

Copiii adoptabili sunt acei copii pentru care instanța de judecată a deschis procedura adopției interne, în urma demersurilor specialiștilor Direcției de a reintegra copilul în familia biologică sau extinsă, demersuri care au eșuat, iar părinții biologici nu au făcut demersuri în termenul acordat de lege, pentru a facilita reintegrarea copilului în familie.

Ce este consimțământul la adopție? Când trebuie să-mi exprim acest consimțământ?

Consimțământul la adopție este un acord liber și necondiționat care se dă în fața instanței de judecată în diferite etape ale adopției.

Persoanele care trebuie să consimtă la adopție sunt:

- părinții biologici sau, după caz, tutorele copilului ai cărui părinți sunt decedați, necunoscuți, declarați morți sau dispăruți ori puși sub interdicție (acest consimțământ se exprimă odată cu soluționarea cererii de deschidere a adopțiilor interne). Lipsa consimțământului părintelui biologic la adopție poate fi apreciat de instanța de judecată ca fiind abuziv și nejustificat, motiv pentru care, poate suplini acest consimțământ, dacă apreciază că adopția este în interesul copilului.

- copilul în situația în care a împlinit vârsta de 10 ani;
- adoptatorul sau familia adoptatoare. Persoanele/ familiile adoptatoare își exprima consimțământul la adopție în fața instanței judecătorești odată cu soluționarea cererii de încuviințare a adopției.

Ce dificultăți poate avea copilul pe care îl voi adopta?

Faptul că un copil a fost îngrijit de mai multe persoane de-a lungul timpului, fără să aibă o persoană principală căreia să-i atribuie rolul matern, determină dificultăți în ceea ce privește atașamentul copilului. Copilul, fie se poate atașa superficial de toți cei cu care intră în contact, fie poate stabili o legătură de atașament cu dificultate, respingând persoanele din jurul lui. Este posibil ca unii dintre copiii adoptabili să fi fost victimele abuzului și neglijării în trecut. Aceste evenimente traumatizante din viața copilului, indiferent de vârsta la care acesta le-a trăit își lasă amprenta asupra modului ulterior de dezvoltare. Abuzul înseamnă orice acțiune voluntară a unei persoane care se află într-o relație de răspundere, încredere sau de autoritate față de acesta, prin care se periclitează viața și dezvoltarea copilului. Prin neglijarea copilului se înțelege omisiunea, voluntară sau involuntară, a unei persoane care are responsabilitatea creșterii, îngrijirii sau educării copilului de a lua orice măsură subordonată acestei responsabilități, fapt care pune în pericol viața și dezvoltarea copilului.

Dificultățile pe care un copil abuzat sau neglijat le-ar putea avea în dezvoltarea lui ulterioară pot fi: întârzierea în creștere(înălțime și greutate); hipersensibilitatea față de boli (răceli, infecții); dificultăți de vorbire; dificultăți legate de achiziționarea unor deprinderi precum îmbrăcatul, igiena; dificultăți de învățare; gestionarea deficitară a emoțiilor, etc. dar, toate aceste dificultăți pot fi depășite de copil dacă dumneavoastră veți fi alături de el ori de câte ori are nevoie (în special în primele luni după adopție, pentru a putea permite atașamentului să se dezvolte) și veți răspunde adecvat și rapid nevoilor lui solicitând sprijinul specialiștilor pentru a putea înțelege și reacționa corespunzător la comportamentele copilului. Încercați să-i oferiți copilului siguranța și stabilitatea de care are nevoie pentru a putea să se atașeze de dumneavoastră.

În ce măsură influențează moștenirea genetică evoluția copilului adoptat?

Copiii moștenesc foarte multe trăsături de la părinții lor biologici (de exemplu: culoarea ochilor, a părului sau a pielii, constituția fizică și chiar talente pe care aceștia sau membrii familiei le-au avut). Tot zestrea ereditară este cea care determină anumite predispoziții spre anumite boli, însă trebuie să subliniem că acestea sunt doar predispoziții și nu certitudini cu privire la afecțiunile viitoare ale unui copil. În ceea ce privește personalitatea copilului, psihologii au stabilit că temperamentul acestuia este înnăscut, însă și el poate fi modelat în funcție de factorii de mediu și de educație. Chiar și coeficientul de inteligență poate fi crescut prin stimulare adecvată. Comportamentul părinților biologici nu poate fi preluat de către copii în condițiile în care părinții adoptivi îi oferă copilului un mediu de viață diferit, modele pozitive, siguranță, încredere și disponibilitate. Așadar, relația pe care părinții adoptivi o stabilesc cu copilul adoptat este cea care determină evoluția și comportamentul viitor al copilului.

2. Evaluarea și pregătirea

Cum mă ajută întâlnirea de informare?

Odată ce v-ați decis să adoptați vă veți adresa direcțiilor sau organismelor private autorizate, pentru obținerea informațiilor referitoare la întreg procesul de adopție. Întâlnirea de informare vă oferă ocazia să achiziționați noi cunoștințe despre copiii adoptabili nevoile și caracteristicile acestora, precum și despre etapele procedurii de adopție și rolul profesioniștilor pe tot parcursul acestei proceduri. Această întâlnire de informare este o oportunitate de a vă familiariza cu adopția din punct de vedere procedural și din punct de vedere al implicațiilor de natură socială și psihologică pe care le presupune. Astfel, vezi găsi răspunsurile la întrebările dumneavoastră legate de adopție, veți afla care sunt responsabilitățile pe care vi le asumați, precum și eventualele situații de dificultate cu care v-ați putea confrunta.

Ce înseamnă procesul de evaluarea persoanei/ familiei adoptatoare și în ce constă?

Procesul de evaluare a persoanei/ familiei care dorește să adopte un copil este o etapă crucială pentru solicitanți, deoarece pe parcursul acestei perioade vor fi evaluate resursele de care aceștia dispun pentru a crește și îngriji un copil, capacitățile parentale, interacțiunea din cadrul familiei și din comunitate, motivația de a adopta. Procesul de evaluare durează maxim 90 de zile, iar rezultatul evaluării duce la eliberarea/ neeliberarea atestatului de persoană/ familie aptă să adopte. În cadrul acestui proces, specialiștii compartimentului de adopție vor evalua persoana/ familia din punct de vedere social și psihologic, pentru a stabili dacă aceasta prezintă garanțiile morale și materiale necesare pentru a adopta un copil, și o vor pregăti în vederea asumării în cunoștință de cauză a rolului de părinte.

Evaluarea garanțiilor morale va avea în vedere, în principal, personalitatea adoptatorilor, stilul de viață, motivele pentru care doresc să adopte, relațiile din cadrul familiei și în comunitate, comportamentul în societate, gestionarea sentimentelor și emoțiilor, sistemul de valori.

În privința condițiilor materiale necesare pentru a adopta, sunt luate în considerare aspecte ca: situația economică (venituri stabile, bugetul de venituri și cheltuieli ale familiei), precum și condițiile de locuit (igienă, curățenie, siguranța spațiului de locuit etc.).

Pregătirea pentru asumarea în cunoștință de cauză a rolului de părinte are ca scop identificarea și dezvoltarea capacităților parentale care sunt necesare pentru a putea răspunde nevoilor copiilor adoptabili. Este foarte important de subliniat că rolul de părinte adoptiv nu este potrivit pentru toate persoanele care declară că iubesc copiii sau care și-i doresc în viața lor, există situații în care anumite persoane nu își pot asuma rolul de părinte adoptiv și nu înțeleg pe deplin semnificațiile pe care adopția le va avea asupra vieții lor și asupra viitorului lor copil.

De ce este nevoie de 90 de zile pentru evaluarea persoanei/ familiei care dorește sa adopte?

Etapa evaluării este extrem de importantă și determină, în final, succesul adopției. Timpul alocat acestei etape a fost planificat, astfel încât, toate activitățile să fie realizate temeinic și profesionist în beneficiul persoanei/ familiei adoptatoare, iar rezultatele obținute să constituie o fundamentare solidă a deciziei ulterioare de acordare/ neacordare a atestatului de persoană/ familie aptă să adopte. Trebuie să aveți în vedere că evaluarea cuprinde mai multe etape și presupune atât analizarea documentelor depuse, cât și un număr de minim șase întâlniri între dumneavoastră și asistentul social necesare evaluării sociale, cel puțin patru întâlniri cu psihologul în vederea realizării evaluării psihologice și trei sesiuni de pregătire cu o durată totală de 12 ore. Deci, evaluarea dumneavoastră ca persoană/ familie care dorește sa adopte este un demers complex și necesită alocarea unui interval de timp corespunzător. În plus, este nevoie de un timp suficient pentru a asimila informațiile din cadrul ședințelor de pregătire și a reflecta la semnificația acestora din perspectiva viitorului rol de părinte adoptiv.

Informațiile pe care le vom furniza în etapa evaluării vor rămâne confidențiale?

Normele de conduită stabilite prin codul deontologic al profesiilor de asistent social și psiholog acordă atenție deosebită principiului confidențialității informațiilor primite de la beneficiari. Probabilitatea ca informațiile pe care dumneavoastră le oferiți specialiștilor Direcției să fie divulgate altor persoane, este exclusă. Aceste informații vor fi folosite strict în scopul evaluării de către cei care le dețin. Este foarte important ca dumneavoastră să dezvoltați o relație bazată pe încredere cu specialiștii, pentru ca aceștia să poată evalua cât mai corect și complet situația dumneavoastră. În continuare, acuratețea și complexitatea evaluării bazate pe informațiile pe care dumneavoastră le-ați oferit, vor contribui la fundamentarea deciziilor viitoare care vor fi luate de specialiști în cadrul procedurii adopției.

Unde se realizează evaluarea?

Evaluarea va avea loc atât la domiciliul dumneavoastră, cât și la sediul Direcției în funcție de natura componentei de evaluare (evaluarea psihologică, evaluarea socială sau pregătirea).

Ce presupune evaluarea socială?

Cele 6 întâlniri care sunt destinate evaluării sociale, vor fi realizate de asistentul social, desfășurându-se atât la locuința familiei cât și la sediul direcției. Acesta va colecta informații generale despre dumneavoastră și membrii familiei (vârstă, etnie, religie, structura familiei, studii, locul de muncă, etc.) și va evalua resursele de care dispuneți pentru a crește și îngriji un copil, luând în considerare, cu precădere, situația materială, condițiile de igienă a locuinței, relațiile dumneavoastră cu ceilalți membri ai familiei, vecini, atitudinea față de adopție, atitudinea față de societate și muncă, etc.

Informațiile necesare realizării evaluării sociale vor fi obținute prin intermediul discuțiilor pe care le veți avea și prin observațiile legate de mediul în care trăiți, dar și cu

ajutorul altor persoane care ar putea oferi informații relevante despre dumneavoastră, cum ar fi: membrii familiei extinse, vecini etc.

Prin intermediul evaluării sociale, specialiștii se vor asigura că dumneavoastră puteți oferi condiții optime pentru dezvoltarea armonioasă a unui copil și că acesta va intra într-un mediu familial echilibrat și sănătos din punct de vedere al condițiilor de trai, al relațiilor din cadrul familiei și al modelelor pe care acesta le va avea în dezvoltarea lui.

Veniturile mari vor determina succesul evaluării sociale ?

Situația materială foarte bună a unei persoane/familii care urmează să fie evaluată nu constituie garanția că aceasta va fi potrivită să adopte un copil. Specialiștii compartimentului de adopție sunt interesați să evalueze dacă dumneavoastră aveți o situație materială suficientă, astfel încât să asigurați copilului un mediu stabil din acest punct de vedere și care vă va permite să răspundeți nevoilor lui într-o manieră adecvată. În nici o situație, veniturile nu constituie un indicator singular după care să se aprecieze că o familie este mai potrivită decât alta pentru a îngriji un copil. Acest criteriu va fi analizat corelat cu celelalte aspecte care vor fi evaluate de către specialiști, în special cu existența capacităților parentale.

Ce are în vedere evaluarea psihologică?

Evaluare psihologică se face la sediul Direcției și la domiciliul solicitanților pe parcursul a cel puțin patru întâlniri, individuale și în cuplu. Pe parcursul întregului proces de evaluare psihologică, psihologul urmărește cu prioritate existența capacităților parentale și identifică, împreună cu dumneavoastră, resursele pe care le aveți în vederea dezvoltării acestor capacități parentale care sunt insuficient dezvoltate. Una dintre întâlnirile prevăzute în cadrul evaluării psihologice va fi de consiliere în vederea asumării cunoștință de cauza rolului de viitor părinte. Ședințele de evaluare psihologică vor avea loc într-un spațiu special amenajat, care va asigura intimitatea și siguranța persoanelor evaluate. În cadrul acestei etape, pe lângă existența capacităților parentale, vor fi evaluate următoarele aspecte: istoria maritală și relația de cuplu, relațiile în cadrul familiei, relațiile sociale, stilul de viață, motivația de a adopta, așteptările în legătură cu adopția.

Cum sunt organizate ședințele de pregătire? Care este durata unei sesiuni/ ședințe?

Ședințele de pregătire sunt organizate individual sau în grup, la sediul Direcției; un grup va fi alcătuit din minimum trei cupluri (sau 6 persoane)- maxim 8 cupluri (sau 16 persoane), iar timpul alocat unei ședințe este de 4- 6 ore. Grupurile vor fi moderate de profesioniști ai compartimentului de adopție și post adopție (asistent social și/ sau psiholog).

Care este scopul ședințelor/ sesiunilor de pregătire?

Ședințele de pregătire au dublu rol: de evaluare și de sprijin. Rolul de evaluare se referă la informațiile pe care specialiștii le obțin despre dumneavoastră pe parcursul ședințelor, într-o situație nouă, cea de grup, în care veți relaționa cu alte persoane/familii pornind de la subiectele propuse de specialiști. Rolul de sprijin se referă la îndrumarea pe care o veți primi din partea specialiștilor în ceea ce privește achiziționarea de noi cunoștințe și dezvoltarea de abilități necesare în rolul de viitor părinte. Sesiunile de pregătire vă vor ajuta să aflați mai multe despre caracteristicile copiilor adoptabili și despre ce presupune să fii părinte adoptiv. De asemenea, aceste sesiuni vor contribui la reflecția dumneavoastră asupra semnificației adopției nu numai din perspectiva viitorului părinte care va trebui să răspundă

prompt și adecvat cererilor și nevoilor copilului, dar și din perspectiva copilului adoptat și a părinților biologici. Astfel, veți reuși să dobândiți un nivel de înțelegere mult mai ridicat asupra complexității adopției și să conștientizați mult mai bine responsabilitatea pe care urmează să v-o asumați. În cadrul acestor sesiuni veți avea ocazia să discutați liber despre temerile și emoțiile diverse pe care le aveți față de decizia pe care ați luat-o și față de schimbarea care urmează să se producă în viața dumneavoastră. În cadrul sesiunilor de pregătire vor fi abordate următoarele teme generale: caracteristicile copilului adoptabil, parentalitate adoptivă și relația copil- părinte.

De ce sunt importante întâlnirile în grup?

Întâlnirile de pregătire în grup vă oferă prilejul de a împărtăși din experiența dumneavoastră celorlalți participanți și de-a afla de la aceștia experiențele lor care, din mai multe puncte de vedere, ar putea fi asemănătoare cu ale dumneavoastră. Faptul că veți putea face schimb de idei cu persoane care se confruntă cu situații similare cu ale dumneavoastră, vă va ajuta mult să vă înțelegeți mai bine propria viață, să vă puteți detașa pentru a privi obiectiv anumite aspecte care au legătură cu decizia de a adopta și cu adopția, în general. Fiecare dintre participanți va recunoaște la un moment dat în discursul celorlalți, concepții, temeri, emoții și prejudecăți care îi aparțin, pe care le trăiește sau le-a trăit și el. Experiența interacțiunii în grup va contribui la clarificarea anumitor aspecte, va crește gradul de confort în situația în care vă aflați și vă va ajuta să recunoașteți și să înțelegeți mai bine propriile emoții și temeri legate de adopție.

Care sunt calitățile pe care trebuie să le aibă viitorii părinți adoptivi pentru a răspunde nevoilor copiilor adoptabili?

Nu există părinți perfecți, la fel cum nu există copii perfecți. Un bun părinte adoptiv trebuie să aibă dorința și disponibilitatea să înțeleagă copilul adoptat prin prisma reacțiilor și cerințelor acestuia, să-l accepte cu toate plusurile și minusurile lui, să îi accepte și să-i respecte trecutul, identitatea și personalitatea sa unică și să aibă capacitatea de a recunoaște și dezvolta potențialul și resursele copilului. Altfel spus, un părinte trebuie să aibă capacitate de empatie, să fie flexibil și dispus către schimbări adaptative.

Când aflu dacă voi primi atestatul de persoană/ familie aptă să adopte?

La finalul etapei de evaluare, profesioniștii care au lucrat cu dumneavoastră pe parcursul celor 90 de zile vor analiza toate informațiile obținute, iar pe baza rezultatelor acestei analize vor întocmi un raport final de evaluare care va conține și recomandarea acestora de a vi se acorda sau nu atestatul de persoană/ familie aptă să adopte. La ultima întâlnire, specialiștii vă vor comunica concluziile evaluării și care este recomandarea acestora cu privire la eliberarea atestatului.

Ce pot face dacă nu mi s-a acordat atestatul în vederea adopției?

În caz în care s-a decis neacordarea atestatului, aveți posibilitatea să faceți o contestație la direcția care a realizat evaluarea, în termen de 5 zile lucrătoare de la data la care v-a fost comunicată decizia. Contestația se transmite însoțită de copia dosarului persoanei/familiei în cauză și se soluționează în termen de maximum 30 de zile de la înregistrare de către o comisie constituită prin decizie a președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopții iar rezultatul și după caz, propunerea

formulată se comunică direcției și dumneavoastră. În situația în care apreciază contestația ca fiind întemeiată, autoritatea poate propune direcției completarea procesului de evaluare cu noi informații sau cu documente relevante, realizarea unei noi evaluări sociale și/ sau psihologice sau eliberarea atestatului în situațiile în care se constată că sunt îndeplinite condițiile legate de eliberare a acestuia. Un nou rezultat nefavorabil poate fi atacat la instanța competentă în materia adopției de la domiciliul adoptatorului, în termen de 15 zile de la data comunicării rezultatului reevaluării.

După expirarea valabilității atestatului trebuie să parcurgem aceleași etape ca prima dată?

Valabilitatea atestatului în vederea adopției expiră după 2 ani de zile. Dacă doriți continuarea demersurilor pentru adopție trebuie să adresați, în scris, o nouă solicitare (anexând actele necesare) către direcția unde aveți reședința obișnuită. În acest caz, se reia procesul de evaluare. Acest lucru este necesar deoarece pe parcursul a doi ani pot interveni diferite schimbări față de situația inițială a familiei. Orice schimbare, oricât de neimportantă vi s-ar părea, poate influența capacitatea dumneavoastră de a crește și îngriji un copil. Este rolul profesionistului din compartimentul specializat de adopție să aprecieze dacă, și în ce măsură, rezultatul evaluării anterioare a suferit modificări.

Ne putem căuta noi, prin relații proprii, un copil pentru adopție?

Nu, în nici un caz! Acest demers este ilegal și atrage după sine sancțiuni severe inclusiv retragerea atestatului. Este posibil ca acel copil (pe care îl vizați dumneavoastră) să nu fie, de fapt, adoptabil. Sau, chiar dacă este adoptabil, pot exista incompatibilități între nevoile specifice, complete ale copilului și ceea ce puteți oferi dumneavoastră ca familie adoptatoare, oricât de atrăgătoare vi s-ar părea perspectiva de a fi părinții lui. Pe lângă situarea în ilegalitate, aceste situații se finalizează cu traume emoționale semnificative pentru toți cei implicați. Profesioniștii care lucrează în compartimentul specializat de adopție cunosc care copii sunt adoptabili și ce caracteristici au aceștia. De asemenea, ei știu ce fel de persoane/familii adoptatoare sunt potrivite pentru copiii în cauză. Doar acești specialiști pot lua decizia corectă în privința identificării celei mai potrivite persoane/familii pentru fiecare copil adoptabil.

3. Stabilirea compatibilității cu un copil adoptabil sau potrivirea dintre copil și familie

Ce înseamnă potrivire?

Potrivirea constă în stabilirea gradului de compatibilitate între un copil adoptabil și persoanele/famiiliile adoptatoare, astfel încât să poată fi selectată persoana/familia care răspunde cel mai adecvat nevoilor specifice ale copilului. Cu alte cuvinte, se stabilește dacă și în ce măsură copilul se poate integra în acea familie adoptatoare, adică ce probabilitate există ca între ei să se închege o relație trainică, bazată pe afectivitate. În final, copilul va fi încredințat în vederea adopției acelei persoane/familii cu care are șanse maxime de a constitui o familie armonioasă. Această etapă a procedurii de adopție cuprinde două componente: potrivirea inițială, careia îi urmează potrivirea practică, fiecare având specificul său.

De ce este nevoie de etapa potrivirii?

Scopul etapei de potrivire este de a preveni problemele care pot apărea într-o familie adoptatoare după încuviințarea adopției, asigurându-se, astfel, șanse maxime de reușită a acelei adopții. Potrivirea face trecerea firească către etapa ulterioară de încredințare în vederea adopției, asigurând continuitate în procedura de adopție. Pornindu-se de la particularitățile și nevoile specifice ale copilului, se selectează familia adoptatoare care deține capacitățile parentale ce răspund adecvat cerințelor copilului.

După ce am obținut atestatul de persoană/familie aptă să adopte, cât timp trebuie să aștept pentru a face cunoștință cu un copil?

Durata perioadei de așteptare este variabilă și depinde de măsura în care resursele oferite de familia d-voastră corespund nevoilor concrete ale copiilor adoptabili (dintre cei aflați în responsabilitatea direcției), precum și de numărul efectiv al copiilor adoptabili. Dar un număr mare de copii adoptabili nu conduce neapărat la șanse crescute să fiți implicat/implicați rapid în etapa de potrivire. Profesioniștii din compartimentul de adopție și post adopție, luând ca reper nevoile copiilor adoptabili pe care îi au în evidență, au responsabilitatea de a decide privind compatibilitatea dintre familii și copiii respectivi. Prin urmare, veți fi contactat/contactați atunci când echipa de profesioniști decide că sunteți compatibil cu un copil adoptabil dintre cei aflați în baza de date națională denumită Registrul Național pentru Adopție.

Copilul cu care vom fi potriviți trebuie să fie neapărat în evidența aceleiași direcții care ne-a eliberat atestatul pentru adopție?

Potrivirea unui copil adoptabil începe întotdeauna prin căutarea unei persoane/familii compatibile, care are domiciliul în raza teritorială a aceleiași direcții. Doar dacă nu poate fi identificat o astfel de persoană/familie adoptatoare, se recurge, prin intermediul evidenței naționale a tuturor familiilor atestate, la potrivirea cu o persoană/ familie atestată din alt județ/sector. Astfel, există posibilitatea să fiți selectați și contactați de profesioniști, ca urmare a faptului că ați fost selectat în vederea parcurgerii etapei de potrivire cu un copil adoptabil din alt județ/ sector decât cel în care locuiți.

Cine stabilește dacă suntem compatibili cu un copil adoptabil?

Profesioniștii vor ști ce copil are nevoie de dumneavoastră. Este obligația și răspunderea celor care lucrează în compartimentul specializat de adopții (asistenți sociali și psihologi) să stabilească dacă sunteți potriviți pentru un anumit copil adaptabil. Această decizie, atât de importantă, nu aparține unei singure persoane, ce este luată în urma muncii de echipă a specialiștilor din cadrul compartimentului specializat de adopție.

Cum stabilesc profesioniștii dacă suntem potriviți pentru copil?

Profesioniștii pornesc de la nevoia copiilor adoptabili pe care îi au în evidență și identifică prin intermediul Registrului Național pentru Adopții, familia cea mai potrivită care are capacitatea să le îndeplinească aceste nevoi. De exemplu, pentru un copil foarte activ, cu un temperament energic, se va ține seama ca persoana/ familia adoptatoare să aibă un stil de viață dinamic, cu resurse și dispoziția necesară pentru a petrece mult timp cu copilul prin activități în aer liber, sport, etc. În determinarea compatibilității copilului cu adoptatori, se iau în considerare, de asemenea, dorințele și opiniile exprimate de aceștia. Pe de altă parte, în potrivire se ține cont de persoana/ familia adoptatoare, de caracteristicile sale precum și de anumite preferințe ale acesteia (așa cum a avut ocazia să le exprime în perioada de evaluare și pregătire, înainte de atestarea pentru adopție).

Ce este potrivirea inițială?

Potrivirea inițială este prima componentă a etapei de potrivire. Se numește inițială, deoarece are loc înainte de întâlnirea directă propriu-zisă dintre copil și persoana/familia potențial adoptatoare. Aceasta este inițiată de specialiștii din cadrul compartimentului de adopții, prin intermediul Registrului Național pentru Adopție, constând doar în selecția persoanei/ familiei care corespunde unor caracteristici generale ale copilului adoptabil și luând în considerare și dorințele exprimate de adoptatori.

Toată procedura adopției și implicit a potrivirii pleacă de la nevoile și interesul copilului, adopția urmărind identificarea celei mai potrivite familii pentru un copil și nu găsirea copilului care să constituie un răspuns la problemele familiei. În acest proces se iau întotdeauna în considerare dorințele și capacitățile adoptatorilor însă prioritare sunt nevoile copilului. În urma inițierii potrivirii inițiale, luând în considerare caracteristicile și nevoile copilului adoptabil, în baza informațiilor generale cuprinse în dosare (cel al copilului și cel al adoptatorului) specialiștii apreciază asupra compatibilității familiei selectată de către sistemul informatic ca fiind potrivită pentru respectivul copil. În situația în care se constată o incompatibilitate între aceștia, potrivirea inițială se reia.

Ce este potrivirea practică și cum se realizează, concret?

Potrivirea practică urmează celei inițiale, și are scopul de a verifica prin relaționare nemijlocită, compatibilitatea dintre copil și persoana/ familia selectată. Este o intervenție complexă, care implică informarea despre întâlniri a copilului, a adoptatorului și a altor persoane de referință pentru copil, precum și pregătirea tuturor acestora, astfel încât acomodarea copilului cu persoana/ familia adoptatoare să decurgă optim. Fiecărui i se explică implicațiile întâlnirilor și se încurajează exprimarea trăirilor, atitudinilor și opiniilor. Profesioniștii asigură sprijin calificat, mai ales în situații dificile. Întâlnirile dintre copil și persoana/ familia potențial adoptatoare au rolul de cunoaștere și adaptare reciprocă. Vor avea

loc atât în mediul de viață al copilului, cât și pe teren neutru(în parc, de exemplu). Treptat, dacă nu apar probleme deosebite, începe să se dezvolte o relație de atașament între copil și potențialul adoptator. Numărul total al vizitelor necesare pentru o evaluare pertinentă a compatibilității dintre copil și persoană/ familie se stabilesc de către specialiști în funcție de modul de relaționare dintre copil și persoana/ familia respectivă. Vizitele trebuie să permită apropierea afectivă și o interacțiune cât mai autentică între persoanele implicate. După prima întrevvedere, va exista o perioadă de acomodare între dumneavoastră și copil, de ajustare a reacțiilor inițiale (prea reținute sau poate, dimpotrivă, exagerate). Abia după depășirea acestei perioade, relaționarea poate fi observată și, deci, evaluată în bune condiții de către specialiști.

Când și unde întâlnim, de fapt (față- în-față), copilul?

Momentul prielnic pentru această primă întâlnire este ales de profesioniști și vă va fi adus la cunoștință din timp, astfel încât să fiți pregătiți nu doar informativ, ci și sufletește (să vă transpuneți în stare afectivă optimă și să vă echilibrați emoțiile inerente). Prima întâlnire cu copilul se va derula într-un mediu familiar pentru acesta, fără a i se aduce la cunoștință scopul vizitei, pentru ca el să nu fie stresat în mod excesiv. Se va alege un loc de întâlnire care oferă copilului intimitate și siguranță. Acesta va fi acompaniat de persoana de îngrijire în care are încredere și care îl cunoaște foarte bine.

Ce putem face dacă vom fi respinși de copil?

Această situație are o probabilitate foarte scăzută de a apărea, dacă potrivirea teoretică și, apoi, pregătirea copilului și a persoanei/ familiei adoptatoare s-au realizat cu responsabilitate și profesionalism. Totuși, nu putem exclude total o astfel de eventualitate. Împreună cu profesioniștii, mai întâi trebuie să verificați dacă nu cumva este ”alarmă falsă”, iar factorul care a produs (în mod artificial) reacția de respingere poate fi înlăturat. Apoi, se poate continua demersul de potrivire cu acel copil. În stabilirea compatibilității persoanei/ familiei adoptatoare cu copilul se ține cont de dorințele și opiniile copilului, în funcție de vârsta și gradul său de maturitate. Potrivirea poate fi întreruptă, dacă se consideră că nu este benefică (afectând negativ copilul și, implicit, persoana/ familia adoptatoare). Ulterior puteți fi potrivit/ potriviți cu un alt copil adoptabil.

Ce se întâmplă la finalul perioadei de potrivire?

Atunci când profesioniștii în adopție au încheiat demersurile de potrivire și au stabilit decizia finală întocmesc un raport în care consemnează cum s-a derulat această etapă a procedurii, precum și concluziile lor. În raport se formulează, de asemenea, eventuala propunere de sesizarea instanței judecătorești pentru încredințarea copilului în vederea adopției la persoana/ familia adoptatoare selectată. Profesioniștii vă contactează și vă comunică decizia luată.

4. Încredințarea în vederea adopției

Ce este încredințarea în vederea adopției?

Încredințarea în vederea adopției este etapa imediat următoare realizării potriviri inițiale și practice, prin care se urmărește facilitarea acomodării și integrării copilului în cadrul familiei adoptatoare. În această etapă, responsabilitatea creșterii și îngrijirii copilului este dată în sarcina persoanei/familiei adoptatoare de către instanța judecătorească, la propunerea Direcției, iar dreptul de a încheia acte juridice este transmis președintelui consiliului județean sau primarului sectorului municipiului București, de la domiciliul adoptatorilor.

De ce este necesară încredințarea în vederea adopției?

Parcursul acestei etape trebuie să fie realizat având în vedere schimbările ce intervin în cadru familial al adoptatorilor, dar și în viața copilului, pentru a facilita trecerea copilului de la un mediu de viață la altul și pentru a sprijini adoptatorii cu privire la modalitățile de creștere și îngrijire a copilului. De asemenea, în vederea încuviințării unei adopții, instanța judecătorească va aprecia, pe baza informațiilor cuprinse în rapoartele de monitorizare bilunare care vor fi întocmite de specialiști pe parcursul perioadei de încredințare, asupra relațiilor de familie care s-ar stabili dacă adopția ar fi încuviințată. Cu alte cuvinte, fără încredințare în prealabil, nu se poate finaliza procedura de adopție.

Cat durează încredințarea?

Încredințarea durează de regulă 90 de zile, însă, în anumite situații determinate de observațiile specialiștilor din cadrul compartimentului specializat de adopție, această etapă poate fi mai lungă. Durata încredințării în vederea adopției poate fi prelungită, la cerere, dacă specialiștii care monitorizează evoluția copilului în cadrul familiei adoptatoare, utilizând metode și tehnici de specialitate, constată că acomodarea nu s-a definitivat, fiind totuși posibilă însă într-un interval de timp mai mare de 90 de zile. Încetarea încredințării poate avea loc, la propunerea specialiștilor Direcției, dacă se constată că interacțiunea dintre copil și persoana/ familia adoptatoare este deficitară și au fost epuizate soluțiile posibile identificate vizând îmbunătățirea comportamentului și a atitudinilor în vederea armonizării relației, iar păstrarea copilului în cadrul familiei nu este în interesul acestuia. Propunerea, motivată, este avizată de șeful compartimentului de adopții și post adopții și aprobată de conducerea instituției. Există și prelungirea de drept a perioadei de încredințare în vederea adopției până la finalizarea adopției, atunci când Direcția a depus cererea de încuviințare a adopției la instanța.

Când nu este necesară încredințarea vederea adopției?

De la obligația de a încredința copilul în vederea adopției, legea instituie patru excepții, pentru situațiile în care copilul a locuit împreună cu persoana/familia care urmează să-l adopte și este în interesul copilului să fie adoptat de respectiva persoană/familie:

- pentru adopția persoanei majore

- pentru adopția copilului de către soțul părintelui firesc sau adoptiv;
- pentru adopția copilului pentru care a fost deschisă procedura adopției interne și acesta a fost plasat la persoana/familia adoptatoare, iar măsura plasamentului durează de cel puțin 6 luni;
- pentru adopția copilului de către tutorele său, dacă au trecut cel puțin 6 luni de la data instituirii tutelei

Ce copii pot fi încredințați în vederea adopției?

Pot fi încredințați în vederea adopției numai copiii care au fost separați de familia biologică și pentru care instanța de judecată a deschis procedura adopției interne. Pentru ca acești copii să fie adoptabili trebuie ca, în prealabil, specialiștii din cadrul direcției să fi încercat reintegrarea acestora în familia biologică sau extinsă (rude până la gradul patru inclusiv), iar aceste demersuri să fi eșuat. În situația în care sunt mai mulți frați în sistemul de protecție specială a copilului, este necesar ca aceștia să fie încredințați împreună, fapt pentru care persoana sau familia adoptatoare trebuie să aibă disponibilitatea și capacitatea să îngrijească mai mulți copii.

Cine hotărăște încredințarea?

Încredințarea în vederea adopției se face numai de către instanța judecătorească, în baza cererii înaintate de către direcția de la domiciliul copilului ca urmare a realizării procesului de identificare a celei mai potrivite familii pentru copil.

Ce efecte juridice are încredințarea vederea adopției?

Prin încredințarea în vederea adopției se stabilește domiciliul copilului la persoana/familia adoptatoare și, totodată, este transferată persoanei/familiei adoptatoare responsabilitatea realizării activităților de zi cu zi prin care sunt exercitate drepturile și îndeplinite obligațiile părintești în ceea ce îl privește pe copil.

Dreptul de a reprezenta copilul în acte juridice, precum și dreptul de a administra bunurile acestuia sunt exercitate de către președintele Consiliul Județean sau primarul sectorului municipiului București în a cărei rază teritorială domiciliază persoana sau familia căreia i-a fost încredințat copilul în vederea adopției.

Când se mută efectiv copilul la domiciliul nostru?

Mutarea efectivă a copilului în cadrul familiei atestate ca aptă sa adopte se face la momentul la care instanța se pronunță asupra cererii de încredințare depusă de către direcție, fiind de acord cu solicitarea acesteia.

Ce se întâmplă în perioada încredințării copilului în vederea adopției?

În perioada încredințării copilului în vederea adopției, asistentul socială și psihologul din cadrul compartimentului specializat de adopție vor efectua vizite la domiciliul persoanei/familiei adoptatoare în vederea realizării monitorizării evoluției copilului și a rezultatelor acomodării acesteia cu familia. Prin intermediul vizitelor, specialiștii urmăresc evoluția copilului și a relațiilor dintre acesta și persoana/familia căreia i-a fost încredințat, întocmind în acest sens rapoarte ce vor pune accent pe calitatea interacțiunii dintre aceștia și pe identificarea nevoilor.

Pe durata încredințării, specialiștii vor sprijini persoana/familia adoptatoare în vederea identificării resurselor și celor mai bune modalități prin care pot răspunde nevoilor copilului. Aceste întâlniri se vor realiza bilunar pentru ca specialiștii să surprindă cât mai corect relația dintre copil și persoana/familia adoptatoare și să identifice nevoile și resursele de care dispun în vederea realizării unei adopții de succes. Specialiștii care participă la realizarea monitorizării vor prezenta persoanei/ familie adoptatoare concluziile și propunerile, rezultate ca urmare a fiecărei vizite.

Pe durata încredințării în vederea adopției beneficiazi de concediu pentru creșterea copilului?

În situația în care copilul încredințat în vederea adopției este în vârstă de până la doi ani sau până la trei ani, în cazul copilului cu handicap, persoana sau unul dintre soții familiei atestate beneficiază, la cerere, de concediu de creșterea copilului și de toate drepturile bănești pe care le primește un părinte care beneficiază de acest tip de concediu. În situația copilului cu vârsta mai mare adoptatorul sau unul dintre soții familiei atestate pot beneficia, la cerere, de concediu de acomodare, cu durată de un an de zile.

Poate copilul aflat în încredințare să mențină relații personale cu persoane apropiate?

Dacă specialiștii compartimentului adopție consideră că este în interesul copilului să mențină relații și cu alți adulți, cum ar fi rude ale copilului, persoane care au avut copilul în îngrijire, alți copii, atunci vor facilita întâlniri între aceștia. Este important ca persoana/ familia adoptatoare să fie sprijinită să înțeleagă importanța pe care o are pentru copil menținerea unei astfel de relații și să faciliteze astfel de întâlniri.

Putem să luăm cu noi în vacanță, în altă țară, copilul încredințat în vederea adopției?

Deplasarea copilului încredințat în vederea adopției în altă țară este posibilă dacă acesta are pașaport și numai dacă persoana care-l însoțește prezintă acordul reprezentantului legal al copilului, în forma cerută de lege. În orice situație, dacă durata deplasării în străinătate sau chiar în altă localitate din țară este de natură să împiedice valoarea ce se realizează de către specialiștii cu privire la interacțiunea dintre copil și persoana/familia adoptatoare, direcția poate cere prelungirea perioadei de încredințare ceea ce, implicit, are ca efect prelungirea întregii proceduri de adopție.

Ce face dacă în perioada încredințării copilul se îmbolnăvește?

În situația în care copilul se îmbolnăvește persoana/ familia adoptatoare se va adresa medicului de familie și va respecta indicațiile acestuia. Dacă apar situații care presupun intervenții medicale complexe, pentru care este necesar acordul reprezentantului legal, iar viața copilului nu este pusă în pericol dacă nu se intervine imediat, persoana/familia adoptatoare se va adresa Direcției pentru a obține acordul reprezentantului legal. În cazul urgențelor medicale care pun în pericol viața copilului, acordul reprezentantului legal pentru intervenție nu este necesar, pe primul plan fiind pusă prezervarea vieții copilului.

Copilul încredințat în vederea adopției vrea să se întoarcă la persoana care l-a îngrijit. Ce fac?

Schimbarea mediului de viață, apariția unor persoane noi în viața copilului, un nou program de activități, absența persoanelor alături de care copilul se simțea în siguranță, toate vor contribui la întâmpinarea unor dificultăți în integrarea copilului în noua familie.

Există copii de vârstă mai mare care, în primele zile ale încredințării în vederea adopției, pot să-și exprime dorința de a se întoarce în familia în care s-au aflat înaintea încredințării. În astfel de situație, adoptatori vor încerca să identifice cauzele care îl fac pe copil să nu se simtă în siguranță; în plus, vor apela la specialiștii compartimentului specializat de adopție, alături de care pot stabili întâlniri cu persoanele față de care copiii sunt atașați, astfel încât, împreună cu aceștia, să se realizeze depășirea acestor momente de criză și să se asigure definitivarea tranziției de la un mediu la altul.

Ce fac în situația în care copilul încredințat fuge de acasă?

Așa cum am mai menționat pe parcursul acestui manual, copiii care au fost separați familiile biologice pot avea un istoric caracterizat de schimbări succesive ale mediului de viață, iar încredințarea în vederea adopției poate reprezenta pentru ei un nou eveniment traumatizant. Faptul că fuge de acasă nu înseamnă că este vina dumneavoastră. În ceea ce privește demersurile pe care persoana/familia adoptatoare trebuie să le întreprindă, pe lângă anunțarea poliției cu privire la dispariție, familia trebuie să anunțe de îndată și Direcția. În toate situațiile, motivele fugii vor fi temeinic analizate pentru a se stabili dacă menținerea încredințării este în interesul copilului și dacă adopția poate fi un succes.

Am aflat că în perioada care urmează mutării copilului, acesta poate să aibă comportamente dificil de gestionat. Este adevărat?

Mutarea copilului într-un nou mediu familial poate învia ca și consecință anumite comportamente, cum ar fi agresivitatea, refuzul de a comunica, plânsul, retragerea în sine, tulburări somatice; toate acestea indică nesiguranța copilului și încercarea lui de a se adapta acestei noi situații. Unele comportamente pot indica regresia la un stadiu anterior de dezvoltare. Acest lucru nu trebuie să vă sperie pentru că aceste manifestări sunt trecătoare și ajută copilul să evolueze. Uni copii adoptați au nevoie să treacă prin aceste etape pentru a se adapta la noua lor viață. Este important să știți că și copilul pe care-l veți avea în încredințare poate trece prin această fază și că vă puteți adresa specialiștilor pentru a primi informațiile de care aveți nevoie pentru a depăși cu succes aceste momente.

5. Încuviințarea adopției

Cum se termină perioada de încredințare?

La sfârșitul perioadei de încredințare în vederea adopției, direcția întocmește un raport final referitor la evoluția relațiilor dintre copil și adoptatori, pe care îl comunică instanței competente în vederea soluționării cererii de încuviințare a adopției. Raportul final este realizat pornind de la concluziile și propunerile specialiștilor făcute pe întreaga perioadă de încredințare în vederea adopției și conține o evaluare privind rezultatele acomodării copilului cu persoana/familia adoptatoare, precum și o propunere cu privire la încuviințarea adopției, prelungirea sau revocarea acesteia, după caz. Responsabilul de casă are obligația de a informa persoana sau familia adoptatoare, căreia i-a fost încredințat copilul, asupra concluziilor și propunerilor cuprinse în raportul final. Acest raport este depus la instanța de judecată competentă să judece cererea, cu cel puțin cinci zile înaintea termenului de judecată. Pentru situațiile copiilor adoptați de către soțul părintelui firesc și a persoanelor adoptate de către persoanele care i-au crescut în timpul minorității, cererea de încuviințare poate fi formulată direct de către persoana sau familia care dorește să adopte.

Când pot să întocmesc noul certificat de naștere al copilului pe care l-am adoptat?

De îndată ce vă este comunicată la domiciliu sentința definitivă de încuviințarea adopției, vă puteți adresa oficiului de stare civilă de la domiciliul dumneavoastră pentru emiterea noului certificat de naștere pentru copilul adoptat, în care adoptatorii sunt trecuți ca părinți firești.

Ce trebuie să facă în cazul în care copilul întreabă despre părinții lui biologici?

Așa cum am menționat pe parcursul acestui manual, trecutul copilului este parte a identității lui. Prin urmare, dorința copilului de a cunoaște detalii legate de părinții biologici este firească. Chiar dacă acest lucru poate fi incomod pentru dumneavoastră, dorința de a obține informații despre trecut izvorăște din nevoia copilului de a ști de unde vine el și de a-și răspunde la diferite întrebări legate de identitatea sa. Așadar, oricât de puține informații ați avea despre părinții biologici, oferiți-i aceste informații cu căldură, fără dezamăgire că este interesat de ei, deși dumneavoastră îl iubiți, și cu înțelegere față de situația părinților biologici care din diferite motive au fost nevoiți să renunțe la copil; modul în care veți prezenta aceste informații va securiza copilul și va ști că îi acceptați părinții, ca parte a trecutului său. Având acces la elemente legate de parcursul anterior adopțiile, copilul poate integra mai bine istoria personală în viața sa actuală. Astfel, el va putea să-și construiască o identitate solidă și autentică.

Cum procedez dacă copilul dorește să-și cunoască familia biologică?

Dacă fiul/fiica dumneavoastră dorește să cunoască identitatea părinților biologici și a împlinit vârsta de 18 de ani, se poate adresa autorității naționale pentru protecția Drepturilor copilului și adopție pentru ai oferi aceste informații. Înainte de vârsta majoratului însă, instanța poate încuviința copilului accesul la aceste informații doar pentru motive medicale solide. Dorința de a-și cunoaște părinții biologici apare la foarte mulți copii adoptați, ca parte

a procesului de căutarea sinelui. Indiferent de momentul în care persoanele adoptate doresc stabilirea unui contact, fie el direct sau indirect, cu familia biologică, este foarte important ca dumneavoastră să-i înțelegeți și să îi acceptați acest demers. Emoțiile care intervine în acest proces al căutării și reunirii sunt foarte profunde. De aceea, copilul va avea nevoie de tot suportul dumneavoastră și de validarea comportamentului lui. Faptul că își caută părinții biologici nu înseamnă că nu vă iubește, ci că trebuie să încerce să găsească aceea parte din viața lui care lipsește. Rolul de stabilire, mediere și gestionarea contactului dintre adoptat și părinții biologici va revenii specialiștilor din cadrul compartimentului specializat de adopție întrucât, pentru a fi trăit ca o experiență pozitivă, el trebuie planificat atent cu mult profesionalism, ținând cont de sentimentele fiecăruia dintre cei implicați.

Ce se întâmplă din punct de vedere juridic dacă nu mai dorim să creștem copilul pe care l-am adoptat?

După încuviințarea adopției veți deveni părinții copilului având drepturile și îndatoririle părintelui firesc față de copilul său. Statutul legal al copilului adoptat este același ca al unui copil care este crescut părinții biologici. Conform legislației în vigoare, adopția poate înceta prin desfacere sau ca urmare a anulării sau declarării nulității acesteia. Adopția poate fi desfăcută la cererea adoptatorului numai după ce adoptatul a dobândit capacitatea deplină de exercițiu, în condițiile legii, chiar dacă faptele pentru care se solicită desfacerea, au fost săvârșite anterior acestei date. O adopție poate fi declarate nulă, dacă a fost încheiată în alt scop decât cel al ocrotirii interesului superior al copilului sau cu încălcarea oricăror condiții de fund sau de formă prevăzute de lege, însă instanța poate respinge cererea de declarare a nulității adopției, dacă va constata că menținerea adopției este în interesul celui adoptat. Pentru oricare alte motive, adopția nu poate fi desfăcută sau anulată. Însă, familia poate cere suportul Direcției pentru a fi consiliată și îndrumată către specialiștii care o pot ajuta să depășească dificultățile apărute.

Este benefic contactul copilului meu cu frații săi care sunt la asistent maternal/adoptați de altă familie?

În general, relația cu orice persoană față de care copilul a dezvoltat legături de atașament este benefică. În plus, menținerea relației copilului cu frații săi poate fi foarte utilă pentru echilibrul său emoțional și pentru satisfacerea nevoii de stabilitate. Contactul direct realizat prin intermediul întâlnirilor poate fi o experiență pozitivă pentru toți cei implicați dar, pentru aceasta, trebuie planificat cu multă grijă, ținând cont de fiecare situație în parte. Contactul trebuie să țină cont de toate persoanele implicate și va fi pregătit cu profesionalism și responsabilitate de către specialiștii din cadrul direcției.

Este util pentru noi să cunoaștem alți părinți adoptivi? Cum mai putem contacta?

Printre serviciile de sprijin postadopție pe care direcția le oferă se numără și organizarea de întâlniri în grup, concretizate în grupuri de suport, la care participă părinții adoptivi. La aceste grupuri pot participa atât familiile care se află în perioada de monitorizare post adopție, cât și familiile pentru care această etapă s-a încheiat. Grupurile de suport sunt foarte utile întrucât oferă posibilitatea de a schimba experiențe, de a oferi și primi sprijin, informații și încurajări de la persoane care au trecut prin situații de viață similare ale dumneavoastră. Dacă anumite direcții nu au organizat încă astfel de grupuri, puteți solicita chiar dumneavoastră organizarea lor, întrucât ele sunt de un real ajutor pentru familiile adoptatoare.

6. Monitorizarea postadoapție

De ce este necesară etapa de monitorizare post adopție și în ce constă?

Odată încuviințată adopția, conform legislației în vigoare, direcția de la domiciliul copilului, prin compartimentul specializat, urmărește evoluția copilului și a relațiilor dintre acesta și părinții săi adoptivi pe o perioadă de cel puțin doi ani. Vizitele post adopție sunt efectuate, odată la trei luni, de către o echipă formată din doi specialiști: un asistent social și un psiholog.

În etapa de post adopție, specialiștii din cadrul compartimentului de adopții evaluează evoluția copilului în cadrul noii familii și relația copil-familie, identifică eventualele dificultăți în dezvoltarea copilului, informează familia cu privire la particularitățile etapelor de dezvoltare ale copilului, dezvoltarea atașamentului și dinamica familiei, precum și cu privire la alte teme de interes, în funcție de nevoile copilului și ale familiei adoptatoare. Această perioadă le oferă adoptatorilor prilejul să discute despre toate dificultățile pe care le întâmpină și să primească ajutor înainte să apară situații de criză. De aceea, rolul specialiștilor care monitorizează familia în perioada de post adopție este deosebit de important. Ei acompaniază familia și copilul în primii lor ani împreună și le oferă tot sprijinul de care au nevoie în anumite momente mai dificile. La finalul fiecărei vizite, cei doi profesioniști întocmesc un raport privind evoluția copilului adoptat și a relațiilor dintre copil și adoptatori.

Ce se întâmplă la finalul celor doi ani de monitorizare postadopție?

La finalul celor doi ani de monitorizare postadopție, responsabilul de caz întocmește un raport privind închiderea cazului. În funcție de particularitățile fiecărui caz în parte, specialistul poate propune continuarea monitorizării post adopție dacă consideră acest lucru ca fiind în interesul copilului. După închiderea cazului, specialiștii nu mai urmăresc evoluția copilului în familia adoptatoare, dar dacă familia consideră necesar, se poate adresa oricând profesioniștilor pentru a beneficia de diferite tipuri de servicii de sprijin (de ex: servicii de informare și consiliere, grupuri de suport pentru copii și părinți, cursuri pentru dezvoltarea abilităților parentale).

Când trebuie să-i spun copilului că este adoptat?

Informarea copilului că este adoptat trebuie să înceapă cat mai devreme posibil. De și înțelegerea deplină a ceea ce înseamnă adopția, inclusiv permanența acestei relații adoptive dintre copil și familie, va avea loc începând cu vârsta adolescenței, înțelegerea concretă adopție începe de la vârsta școlarizării copilului. Această înțelegere a copilului privind adopția se realizează treptat, odată cu dezvoltarea lui intelectuală. Deși în primii ani de viață nu înțelege ce înseamnă că este adoptat, va învăța de la dumneavoastră acest cuvânt și, mai important, va învăța conotația pe care o veți da dumneavoastră adopției; în primii ani de viață copilul percepe că adopția are o conotație pozitivă, este ceva despre care se vorbește și va accepta ca atare această situație. Deosebit de important este ca dumneavoastră să conștientizați că adopția este acum o parte din identitatea copilului și, ca atare, copilul are dreptul să știe că este adoptat.

Nu trebuie să vă îngrijorați dacă aveți dificultăți în a răspunde la anumite întrebări copilului sau dacă vă este greu să abordați anumite subiecte care au legătură cu adopția, întrucât veți primi tot suportul de care aveți nevoie de la specialiștii care efectuează vizitele post-adopție.

Pot părăsi țara cu copilul adoptat dacă ne aflăm în perioada de monitorizare postadopție?

Rolul etapei de monitorizare post- adopție este acela de a oferit tuturor persoanelor/famiiliilor adoptatoare sprijin pentru a construi o relație solidă cu copilul adoptat și de a depăși momentele dificile care pot apărea. În situația în care sunteți în perioada de monitorizare post adopție și doriți să vă stabiliți domiciliul/reședința în străinătate, sunteți obligat sa informați direcția despre acest aspect. În aceste cazuri, la solicitarea direcției, A.N.P.D.C.A. facilitează obținerea rapoartelor trimestriale prin contactarea serviciilor sociale competente publice sau private din statul în care adoptatorul/familia adoptatoare și-a stabilit domiciliul/reședința.

În continuare, va trebui să vă asumați angajamentul, în vederea contactării/colaborării cu serviciile sociale/organismele competente din țara unde doriți să vă stabiliți, pentru întocmirea rapoartelor trimestriale de monitorizare post adopție. De asemenea, Direcția vă va pune la dispoziție informațiile necesare în baza cărora veți solicita autorităților competente străine realizarea rapoartelor de monitorizare cu privire la evoluția post-adopție a copilului. Este important de știut că în anumite țări pentru realizarea unor astfel de rapoarte se percepe plata unor sume de bani.

Ar trebui să le spun educatorilor/ profesorilor că suntem părinți adoptivi ai copilului?

Decizia de a le spune educatorilor/ profesorilor despre adopție vă aparține în totalitate. Unii părinți se tem că, în urma dezvoltării, copilul lor va fi tratat diferit în grădiniță/școală sau că va fi marginalizat de către ceilalți copii. În realitate însă, anumite aspecte legate de istoria personală a copilului pe care dumneavoastră le veți aduce la cunoștință educatorilor/profesorilor îi pot ajuta pe aceștia să-i înțeleagă mai bine comportamentele în anumite situații și să aibă atitudini și răspunsuri mai adecvate contextului și care să vină în sprijinul copilului.